

VESTFOLD, TELEMARK OG BUSKERUD STATSADVOKATEMBETER

Politimester Christine Fossen
Sør-Øst politidistrikt
Postboks 2073
3103 TØNSBERG

Deres ref.:

Vår ref.:
201800542-5

Dato:
27. juli 2018

RAPPORT ETTER INSPEKSJON/TILSYN AV SPESIALSEKSJON - PÅTALE OG FELLES ENHET FOR ETTERRETNING OG ETTERFORSKING - SEKSJON FOR SEKSUALFORBRYTELSE OG VOLD MOT BARN – SØR-ØST POLITIDISTRIKT

Innledning:

Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembeter avholdt inspeksjon/tilsyn av Sør-Øst politidistrikt, seksjon for seksualforbrytelser og vold mot barn og spesialseksjon påtale tilknyttet seksjonen, i perioden onsdag 23. mai 2018 – fredag 25. mai 2018.

Inspeksjonen ble fra embetets side utført av førstestatsadvokat Anne M Katteland og statsadvokatene Anne Christine S. Wennersten, Anders M. Funnemark og Mari Gjersøe.

Inspeksjoner/tilsyn er en viktig del av statsadvokatenes fagledelse av politiet. Politiet har den siste tiden vært gjennom en omfattende omorganiseringsprosess (nærpolitireformen), med de utfordringer det har å by på. Vi oppfattet 2017 som et unntaksår for politiet, og de planlagte inspeksjonene høsten 2017 av spesialseksjonene underlagt felles enhet for etterretning og etterforskning (FEE) ble derfor utsatt til våren 2018. Dette for at politidistriktet skulle få tid til å tilpasse seg den nye organiseringen av etaten. Politiets organisasjon er nå i ferd med å finne sin form der planer er lagt og ledelse og øvrig personell i hovedsak er på plass. Vi finner likevel grunn til å presisere at også på inspeksjonstidspunktet gjenstår mye før seksjonen kan sies å være klare for full og optimal drift.

Omorganiseringen har vært svært krevende for Sør-Øst politidistrikt og ved gjennomføring av inspeksjonen/tilsynet på det nåværende tidspunkt var det viktig å ha dette med seg. Det fremstår som urealistisk å skulle forvente at straffesaksproduksjonen skal gå som normalt under en slik omfattende prosess. Det er på det rene at reformen som nå er gjennomført har krevd ikke ubetydelige ressurser og den tid som har blitt brukt på omorganiseringen, både direkte og indirekte, har gått ut over den arbeidstiden som kan brukes på politiarbeid. Slik må det nødvendigvis være og behov for reform av etaten er vurdert å være til stede. De omkostningene som har gått med til dette arbeidet kan ses på som en investering i fremtidens politi.

Med dette som bakgrunn, hadde vi under inspeksjonen/tilsynet først og fremst fokuset rettet fremover.

Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembetet overtok ansvaret for straffesakene fra Buskerud 1. juli 2017. Embetet har således ikke innsisert opp mot den kriminaliteten som seksjonen nå har ansvar for i gamle Søndre og Nordre Buskerud politidistrikt tidligere. Inspeksjonen hadde derfor også som formål å gjøre oss kjent med hele politidistriktets etterforskning av saker vedrørende seksualforbrytelser og vold mot barn, og vil danne grunnlag for senere inspeksjoner og annen fagledelse. Vi ønsket for det første å orientere oss om organisasjonen og hvor langt prosessen var kommet, samtidig som vi ville ivareta vår tilsynsoppgave med straffesaksbehandlingen i politiet både på systemnivå og enkeltsaksnivå.

Påtaleenheten, herunder spesialseksjon påtale ble etablert 1. september 2017 og seksjon for seksualforbrytelser og vold mot barn ble etablert 1. juni 2018. Det er nå rutiner for arbeidet med straffesakene i ny organisasjon legges, det er nå det skal vise seg om omorganiseringen har vært vellykket også på straffesakssiden og det er nå man må legge grunnlaget for å øke kvaliteten på straffesaksbehandlingen ytterligere.

Spesialseksjon påtale og FEE har ansvaret for etterforskningen av de alvorligste sakene innenfor seksualforbrytelser, vold mot barn, organisert kriminalitet og økonomi- og miløsaker. Så godt som alle sakstyper som følger av riksadvokatens prioriteringer skal etterforskes av denne enheten. Det er derfor svært viktig at denne enheten fungerer optimalt.

Forut for inspeksjonen hadde vi stilt en rekke spørsmål som kunne besvares i forkant, herunder om organisering og statistikk. Disse ble også utdypet under selve inspeksjonen. Det ble videre stilt spørsmål som ble bedt besvart muntlig under inspeksjonen, blant annet om arbeidet og utfordringene med at flere enheter nå skal bli en felles seksjon, herunder felles ansvar og trekkregler. Vi fikk videre en oversikt og gjennomgang av saker over 12 måneder og plan for behandling av disse, samt en redegjørelse for større saker under etterforskning.

Inspeksjonen ble innledet med et felles møte onsdag 23. mai 2018 hvor de nevnte temaer ble gjennomgått og drøftet. Til stede på dette møtet var leder påtale, Kjell Johan Abrahamsen, leder FEE, Lena Reif, påtroppende leder for seksjon for seksualforbrytelser og vold mot barn, Heidi Beckmann-Smerud, leder for juristene knyttet til seksjonen, Per Thomas Omholt, samt ledere og representanter fra de forskjellige avsnittene, herunder jurister og etterforskere.

Torsdag 24. mai 2018 gikk vi gjennom saker og fredag 25. mai 2018 avsluttet vi inspeksjonen med en foreløpig oppsummering av våre inntrykk og funn.

Gjennomgang av de spørsmål som ble stilt forut for inspeksjonen

Som nevnt ovenfor stilte vi i vårt bestillingsbrev av 30. april 2018 en rekke spørsmål som i størst mulig grad skulle besvares skriftlig i forkant av inspeksjonen. Hensikten var både at politiet skulle være klar over hva som var tema for årets inspeksjon, men også at vi best kunne forberede oss til selve inspeksjonen. Svarene ble utdypet muntlig under inspeksjonen. Under følger politidistriktets svar/redegjørelse og våre kommentarer avslutningsvis.

1. BEMANNING, HERUNDER FORDELIG AV OPPGAVER

Påtale:

Påtalegruppe seksuelle overgrep og barnevold tilhører Påtaleseksjon spesialfag som ligger under Felles enhet for påtale (FP). Felles enhet for påtale ledes av Kjell Johan Abrahamsen. Påtaleseksjon spesialfag ledes av seksjonsleder Petter Solberg. Påtalegruppe seksuelle overgrep og barnevold ledes av gruppeleder Per Thomas Omholt.

Påtalegruppe seksuelle overgrep og barnevold har i tillegg til gruppeleder, 16 påtalejurister. 8 tilhører nord, Buskerud, og 8 tilhører sør, Vestfold og Telemark. Nord har 6 ansatte i Drammen og 2 i Hønefoss. Sør har 6 ansatte i Sandefjord og 2 i Skien.

Bakgrunnen for denne organiseringen er å ha robuste påtalemiljøer, men i tillegg ha en integrert påtalemyndighet. Robustheten vises av blant annet følgende:

- Nord og Sør har hver sin jourhavende, som har jour i en uke hver. Det er utarbeidet egne retningslinjer for de gjøremål som skal utføres av jourhavende
- Nord og Sør har hver uke tre påtalejurister hver som er tilgjengelige for å være avhørsledere ved tilrettelagte avhør. Det vil si at på avhørsledersiden kan man teoretisk gjennomføre 12 tilrettelagte avhør hver dag. (Siden det er fire rom på Barnehuset vil kapasiteten reelt være 8 avhør hver dag, og 32 avhør i løpet av uka. (Barnehuset er i utgangspunktet stengt på fredag). Kapasiteten vil da være 1664 avhør i året, som er høyere enn de rundt 830 som ble gjennomført i 2017.)
- Etter en uke med jour og tre uker med avhørsledelse ved TA, har påtalejuristene 4 uker med skjermet tid for påtaleavgjørelser og rettsoppmøter.

I tillegg til å være robuste, så er det svært viktig for påtalemyndigheten å ha en integrert påtale i disse viktige, og ofte vanskelige, sakene. Derfor er vi plassert fire steder og ikke to. Særlig ved større saker er det viktig at påtalejuristen leder saken lokalt og har daglig oppfølging av etterforskerne.

Etterforskning:

Seksjon for seksuelle overgrep og vold mot barn er en av 8 seksjoner under Felles enhet for etterretning og etterforskning (FEE). Seksjonen iverksettes 1. juni 2018 og er inndelt i 3 avsnitt; Telemark, Vestfold og Buskerud. Heidi Beckmann-Smerud er tilsatt som seksjonsleder med virkning fra 1. juni 2018 og de 3 avsnittslederne er innplassert fra samme tidspunkt.

Det er besluttet en bemanning for seksjonen på 62 medarbeidere, hvorav 3 sivile (TA-koordinatorer). For øvrig er fordelingen i bemanning som følger:

Telemark: 15 (inkl. avsnittsleder), hvorav 6 TA-avhørere og en koordinator

Vestfold: 22 (inkl. avsnittsleder), hvorav 3 TA-avhørere og en koordinator

Buskerud: 24 (inkl. avsnittsleder), hvorav 6 TA-avhørere og en koordinator

Personellet er innplassert etter gjennomført kartlegging av hvor stor andel av stillingen man jobbet med seksuelle overgrep eller vold mot barn. Vestfold hadde en funksjonell organisering av både seksuelle overgrep og vold mot barn tidligere, mens i Telemark var det kun seksuelle overgrepssaker som var samlet funksjonelt. I Buskerud har det vært liten grad av funksjonell organisering selv om det har vært et SO-team i Drammen. Det har derfor vært ekstra utfordrende med kartleggingen og innplasseringen i Buskerud og Telemark, og når seksjonen iverksettes 1. juni 2018 er det en rekke stillinger i seksjonen som enten står ubesatt eller er besatt midlertidig.

Seksjonen vil trekke de saker som fremkommer av den lokale straffesaksinstruksen pkt 4.2.1, og sakene vil i utgangspunktet bli fordelt geografisk på avsnittene. Imidlertid vil saker bli fordelt etter kompetanse og behov, og ressurser skal allokeres dersom det er nødvendig.

I forhold til stedsplassing er det kun Telemark hvor alle innplasserte er stedsplassert på et felles sted, Skien. I Vestfold er personellet foreløpig stedsplassert både i Sandefjord og Horten, men i løpet av høsten 2018 vil alle bli samlet i Sandefjord. I Buskerud er personellet innplassert på en rekke ulike steder med tyngdepunkt i Drammen og Hønefoss, men det skal gjennomføres en prosess for å samle flere på disse to stedene.

Statsadvokatens bemerkning:

Bemanningen av påtalegruppen tilknyttet seksjonen synes god, og den er betydelig økt i forhold til antall jurister som arbeidet med disse sakene i distriktet tidligere. Statsadvokaten er meget fornøyd

med at politidistriktet nå prioriterer disse svært alvorlige sakene ytterligere. Organiseringen av påtalejuristene synes godt gjennomtenkt, og det blir spennende å følge virkningene av disse endringene. Tidligere har det vært et problem at juristene har "løpt" fra TA-avhør til nye TA-avhør, uten tid til å arbeide med sakene i mellom. Den nye organiseringen tar sikte på å skjerme juristene 4 uker i en 8 ukers turnus, samtidig som det er god kapasitet til å gjennomføre TA-avhør. Statsadvokaten synes dette fremstår som et godt system, og har god tro på at dette vil gi gode resultater.

Seksjonen er bemannet med 62 medarbeidere. Det er usikkert hvorvidt dette vil være tilstrekkelig, dog slik at det er vanskelig å mene noe om bemanningen når seksjonen ikke har vært i virksomhet. Imidlertid er det en forutsetning at samtlige stillinger blir besatt.

2. KOMPETANSE

Påtale:

Kompetanseplaner er ikke utarbeidet for påtalejuristene enda. Men det er ønskelig at alle påtalejuristene som driver med seksuelle overgrep og barnevold tar avhørslederutdannelsen ved PHS. Etter dette vil en naturlig progresjon være utdanningen etterforskning av seksuallovbrudd og/eller alvorlig vold.

I en oppstartsfase vil kompetansekravet være lavere enn ved drift over noen år. Det er lettere å stille krav til kompetanse når man har bygd opp en organisasjon med påtalejurister med særlig høy kompetanse innenfor fagfeltet. For tiden er det flere med lang og høy kompetanse innenfor fagfeltet, men det er også flere med kortere erfaring og lavere kompetanse.

Påtalegruppen har innledet et godt samarbeid med Barnehuset om tilbakemeldinger på avhørslederrollen fra Barnehuset. I tillegg har gruppeleder begynt arbeidet med å systematisere tilbakemeldinger fra de ulike tingretten på aktorrollen.

Faglig oppdatering vil være sentralt for påtalegruppen. Påtalegruppen avholder månedlige fagmøter, hvor sentrale problemstillinger drøftes. I tillegg sender gruppeleder ut fagmailer.

Påtalejuristene har oppdatert fagmateriale tilgjengelig. Alle påtalejuristene har tilgang til lovdata og rettsdata. I tillegg forsøker vi å bestille særtrykk jevnlig.

Når det gjelder rekruttering er det for tiden stor konkurranse mellom politidistriktene og seksjonene innenfor politidistriktet. Det er således vanskelig å rekruttere erfarende påtalejurister. Dette gjør også sitt til at det er vanskelig å beholde erfarende påtalejurister. På sikt håper påtalegruppen og innføre et avhørsleder-tillegg som kan gjøre det særlig attraktivt å fortsette å drive med disse sakene.

Etterforskning:

Det er ulikheter mellom de gamle distriktene i forhold til kompetanseplaner for etterforskerne. Telemark har hatt kompetanseplaner og opplæringsplan for nye etterforskere, mens i de andre distriktene har dette ikke vært utarbeidet i like stor grad. I Buskerud har man hatt planmessig tjeneste på fagfeltet seksualforbrytelser og alle har hatt kompetanseheving som del av medarbeidersamtalene. Alle miljøene har hatt fokus på kompetanseheving gjennom interne fagdager, samt deltagelse på utdanning ved PHS og nasjonale seminarer.

Ledere av fagmiljøene har hatt fokus på å distribuere informasjon om nye metoder, endringer i lovverk eller andre faglige oppdateringer gjennom møter eller pr epost. Alle miljøene mener evaluering og erfaringslæring bør prioriteres høyere, men dette er hele tiden utfordrende på grunn av kapasiteten. Gjennom tiltakene i etterforskningsløftet (obligatorisk årlig opplæring for etterforskere og

systematisk erfaringslæring), vil tilbakemeldinger og evaluering settes mer i system. Det skal også gjennomføres kompetansekartlegging i løpet av 2018.

Ved SO-teamet i Telemark har det vært en noenlunde stabil bemanning over tid, mens de andre miljøene opplever utfordringer med å beholde etterforskere og TA-avhørere. Dette kan ha sammenheng med større nærhet til andre jobbmuligheter i Oslo/PHS/Kripos, samt avlønning. Det er utfordrende å rekruttere erfarne etterforskere til fagområdene og søkerne til ledige stillinger er i hovedsak unge og uerfarne polititjenestemenn. Disse kan bli dyktige over tid, men de trenger opplæring/utdanning og det tar tid før de kan jobbe selvstendig med de vanskelige sakene. Ofte ser man også at unge tjenestemenn blir kun en kort periode før de søker seg videre til andre oppgaver.

Statsadvokatens bemerkninger:

Til tross for at det ikke er utarbeidet formelle og felles kompetanseplaner enda, registrerer vi at man likevel har fokus på dette. Statsadvokaten finner også grunn til å nevne at politidistriktet har ansatt faglig opplæringsansvarlig i 100 % stilling; en på påtale og en på etterforskning. Statsadvokaten har meget god tro på at dette vil bedre fokuset på kompetansehevede tiltak, og derav kompetansen både hos etterforskere og påtalejurister.

3. RUTINER FOR OPPFØLGNING, IMPLEMENTERING OG GJENFINNING AV DIREKTIVER FRA DEN HØYERE PÅTALEMYNDIGHET

Implementering og oppfølging av direktiver fra den høyere påtalemyndighet blir gjort per mail. Fag- og opplæringsansvarlig har et særlig ansvar her, i tillegg til gruppeleder.

4. UNDERSØKELSER AV ELEKTRONISK MATERIALE

Det er Seksjon for digitalt politiarbeid (DPA) som utfører datatekniske undersøkelser og til dels også analyse av beslag og annet elektronisk materiale. Det er etablert et felles postmottak for anmodninger om bistand og seksjonsleder prioriterer saker etter følgende liste:

- Drap
- Seksuelle overgrep
- Grov vold, og vold mot barn
- Grove trusselsaker
- Saker vedrørende organisert kriminalitet
- Utvalgte økonomi-saker
- Andre saker etter avtale med seksjonsleder

Per nå er kapasiteten krevende, men ikke kritisk. Det er en del restanser, men de aller fleste saker påbegynnes innen 1-2 måneder. Ofte er det imidlertid ventetid hos etterforskerne som skal gjennomgå materiale, det gjelder særlig i so-saker. DPA bruker ca. 70 % av sin kapasitet på so-saker. Det er iverksatt en prosess for å se hvordan digitalt politiarbeid bør rigges for fremtiden. Det er ikke tvil om at distriktet må øke sin kompetanse/kapasitet på digitalt politiarbeid – særlig inn mot internettrelaterte seksuelle overgrep. Det har kommet føringer på at det skal være "digitale fagkontakter" i GDEene og i spesialmiljøer, og i miljøet for so/vold mot barn er det særlig aktuelt å ha digitale fagkontakter. Politidistriktet ser også for seg å etablere et prosjekt/miljø for internettrelaterte overgrep, og er i tidlig planleggingsfase for hvordan dette bør gjøres.

Statsadvokatens bemerkninger:

Statsadvokaten deler politiets syn på at det bør være digitale fagkontakter rundt på de forskjellige geografiske enhetene, og spesialenhetene i distriktet. Det er ingen grunn til å tro at internettrelaterte seksuelle overgrep vil bli færre i tiden fremover, og det fremstår som svært fornuftig å etablere et

prosjekt/miljø for internettrelaterte overgrep. Vi ser frem til å følge dette prosjektet ved senere inspeksjoner og andre tilsyn.

5. ETTERFORSKNINGSPLAN

Påtale:

Påtalejuristene har et særskilt ansvar for å påse at hovedetterforsker/etterforskningsleder oppretter etterforskningsplan i de sakene som skal ha det. Av jour-instruksen fremgår blant annet følgende:

- Den påtaleansvarlige skal sørge for at det opprettes en etterforskningsplan i alle registrerte saker som påtalegruppen seksuelle overgrep og barnevold trekker i henhold til lokal straffesaksinstruks

Tilnærmet alle saker som trekkes av påtalegruppe seksuelle overgrep og barnevold skal ha etterforskningsplan. Etterforskningsplanene vil som hovedregel skrives i Indicia. For tiden skrives også etterforskningsplaner som 999-dokumentet i BL.

Etterforskning:

Hovedetterforsker/etterforskningsleder har ansvar for å lage etterforskningsplaner, i tett samarbeid med påtalejuristen på saken. E-planer lages i de fleste saker i de ulike fagmiljøene, med mindre saken er veldig enkel og oversiktlig. Hvis ikke e-plan lages, noteres begrunnelsen i arbeidslogg/beslutningslogg i BL. Etterforskere på sakene ajourfører sine aktiviteter, men det er hovedetterforsker/e-leder som har ansvar for oppdatering.

Der hvor sakene har blitt håndtert utenfor et dedikert fagmiljø (Buskerud og Telemark for voldssakene) har det vært varierende bruk av e-planer. Dette vil bli bedre når sakene for fremtiden skal håndteres av seksjon for so/vold mot barn.

Det er noe ulik praksis i forhold til hvordan e-planer utarbeides. Telemark og Vestfold benytter Indicia i større grad, mens Buskerud foreløpig som hovedregel lager e-plan i word-dokument i BL (999 dokument). Det er kun i større saker det har vært praksis for å benytte Indicia.

Statsadvokatens bemerkninger:

Det er på det rene at seksjonen og påtalejuristene er kjent med retningslinjene for når det skal opprettes etterforskningsplan. De er også kjent med hvor ansvaret ligger for at slik plan blir opprettet, formkravene og planens innhold. Imidlertid, i forbindelse med vår gjennomgang av saker, oppdaget vi at dette ikke fungerer i praksis. Vi vil komme nærmere tilbake til dette nedenfor hvor vi redegjør for våre funn i tilknytning til gjennomgang av saker.

6. TILRETTELAGTE AVHØR

Distriktet har et høyt fokus på tilrettelagte avhør og har over tid hatt svært gode resultater i forhold til andel avhør innenfor frist. Distriktet gjennomførte 730 førstegangsavhør i 2017, et månedlig snitt på 61 avhør. Vi opplevde en økning i avhør fra oktober 2017, med en særlig topp i november (113 avhør). Dette har utfordret kapasiteten både hos avhørere, avhørsledere, etterforskere og barnehuset og medført nedgang i vår måloppnåelse som vi har dratt med oss inn i 1. tertial 2018. April viser imidlertid tendens til forbedring i vår måloppnåelse, og vi har tro på at vi vil se en positiv utvikling gjennom de organisatoriske tiltakene som er innført for avhørslederne, og når Seksjon for seksuelle overgrep og vold mot barn etableres under felles ledelse 1. juni 2018. Bemanningen ved Seksjon for seksuelle overgrep og vold mot barn og antall tilrettelagte avhørere er imidlertid en risikofaktor. Det er også kapasiteten ved Barnehuset dersom antall avhør fortsetter å ligge på et like høyt nivå.

Påtalegruppe seksuelle overgrep har to retningslinjer som omhandler tilrettelagte avhør:

- Retningslinjer for TA- og vaktjour for påtalegruppe seksuelle overgrep og barnevold i sør-øst politidistrikt
- Retningslinjer for avhørsledere ved gjennomføring av tilrettelagte avhør i sør-øst politidistrikt

For etterforskning finnes det lokale instruks for tilrettelagte avhør i hvert av de gamle miljøene, men foreløpig ingen felles instruks. Dette vil bli utarbeidet etter oppstart av ny organisasjon. POD sender hver måned ut en oversikt over saker med TA og fristbruddene, samt et skjema for restanser. TA-koordinatorene har ansvar for å fylle inn årsakene til bruddene og dette rapporteres tilbake til POD via TA-koordinator i Vestfold. POD vurderer bruddene og utgir et månedlig statistikknotat for hele landet og med tall for intern styring i politidistriktene. Ofte er det en sammensatt årsak mellom tilgang på avhørsleder, avhører og ledig tid på Barnehuset slik at det kan være vanskelig å definere hvem bruddet skyldes. I 2018 har bruddene imidlertid primært vært på grunn av mangel på etterforskere og/eller avhørere.

Ved utløpet av 2017 hadde distriktet en samlet måloppnåelse på 78 prosent (83 prosent ekskludert TA hvor fristen brytes av hensyn til barnets beste), som var det beste av alle politidistriktene. I 2018 har resultatene imidlertid hatt en svært negativ utvikling, og resultatene for årets første måneder er som følger; januar – 42 %, februar – 60 %, mars – 52 % og april - 52 % (blir sannsynligvis høyere etter vurdering av POD).

Årsakene til den negative utviklingen er primært at det ble en fordobling av avhør i november, som vi ikke hadde kapasitet til å håndtere og som har medført store restanser som vi har dratt med oss inn i 2018. Også månedene etter november har ligget på et høyere nivå enn normalt. De fleste andre distrikt har opplevd nedgang i antall avhør i 2018, mens Sør-Øst heller har hatt en økning. Det er uvisst hva dette skyldes.

Beregning av frister foretas i utgangspunktet av FEE som rapporter til POD om fristene. Fristene for TA påvirker i stor grad arbeidet med de andre sakene, da TA-saker søkes å prioriteres pga. fristene. Det samme gjelder for den videre etterforskningen av sakene hvor det allerede er gjennomført TA. Nye saker med TA vil ofte bli prioritert på grunn av fristene. Man søker imidlertid hele tiden å prioritere de mest alvorlige sakene, men fristene kan medføre at mindre alvorlige saker med TA blir prioritert før mer alvorlige saker for å unngå fristbrudd.

Statsadvokatens bemerkninger:

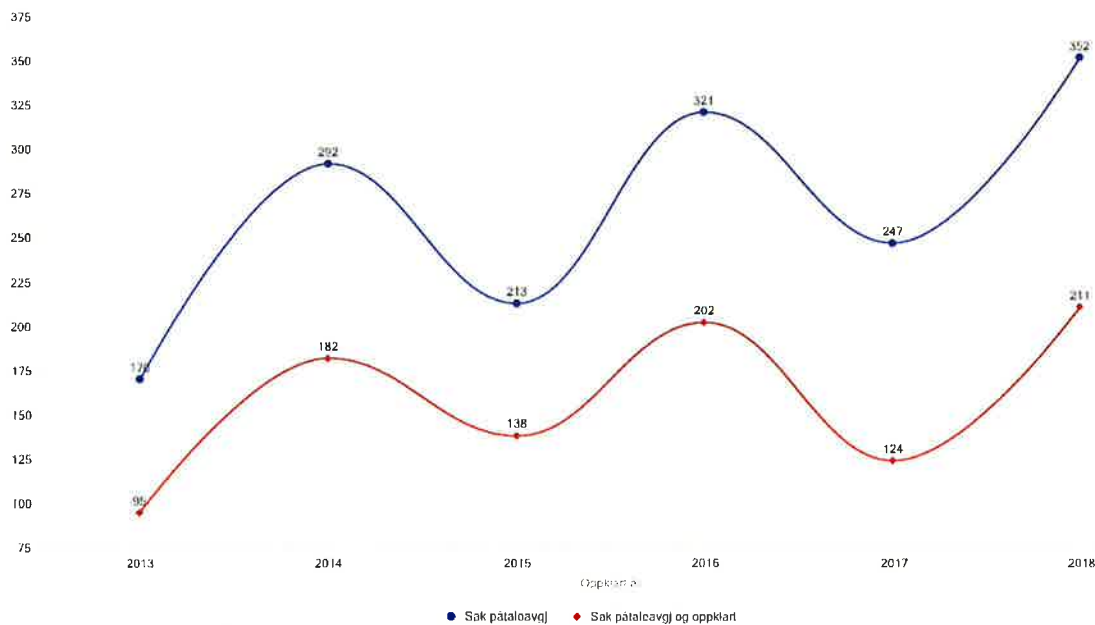
Politidistriktet hadde i 2017 klart de beste resultatene i landet hva gjaldt TA. Statsadvokaten tar til etterretning at resultatene er blitt dårligere, men er ikke bekymret for at politidistriktet ikke skal klare å snu dette innen relativt kort tid. De organisatoriske grepene som allerede er tatt vil trolig gi god effekt.

De lokale rutinene som er utarbeidet for påtale ved seksjonen knyttet til TA fremstår som gode. Statsadvokaten tar til etterretning at felles instruks for etterforskning er under utarbeidelse.

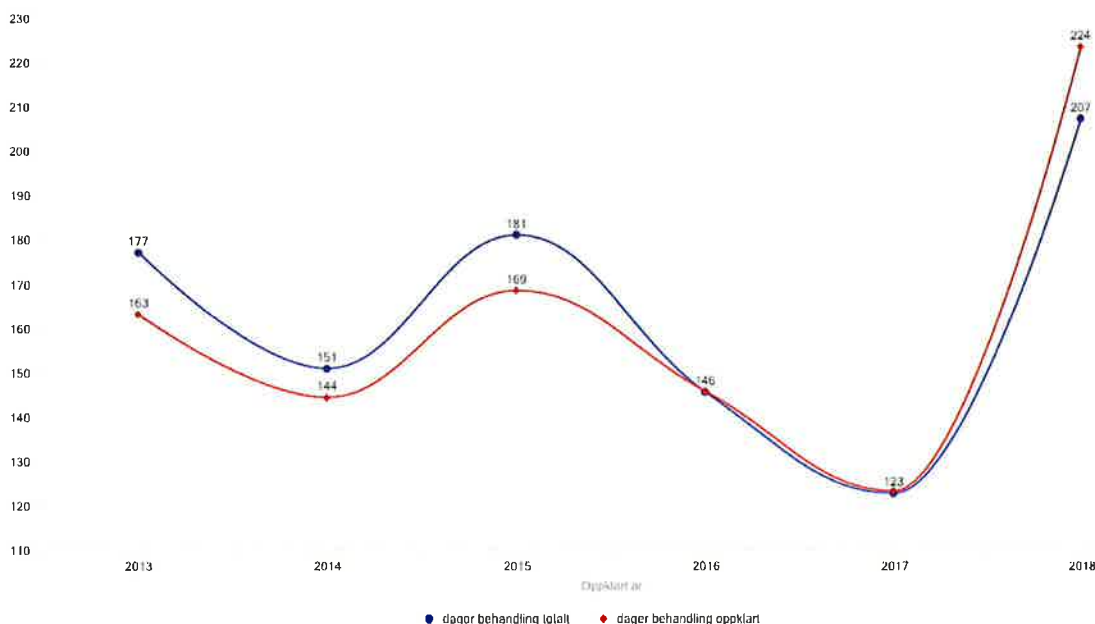
7. MANGLENDE SAKBEHANDLINGSKAPASITET

Saker som trekkes av Påtalegruppe seksuelle overgrep og barnevold henlegges i utgangspunktet ikke saker på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet. Rutinene rundt eventuelle slike henleggelser fremgår av lokal straffesaksinstruks. Seksjonsledere påtale og leder av påtale FSI, har kompetanse til å henlegge på grunn av manglende kapasitet. Sør-Øst PD har **generelt** en svært restriktiv bruk av kapasitetshenleggelser.

Påtaleproduksjonen på sedelighet har vært en stor utfordring for distriktet, ikke minst grunnet tilrettelagte avhør. Det er tatt en rekke grep på påtalesiden, jf. foran. Fra monitor er hentet følgende tall som viser produksjonen hittil i år sammenlignet med samme periode foregående år:

Dette finner man igjen i saksbehandlingstiden. Det avgjøres nå langt flere saker enn i 2017 og med den konsekvens at saksbehandlingstiden øker. Det er forventet at dette er forbigående.

9. PRIORITERING AV SAKER OG RUTINER RUNDT DETTE

Saker med særskilte frister følges opp med ukentlige restanselister (volds- og U-18-sakene).

I fengslingssaker har den påtaleansvarlige en 0-oppfølging i BL.

FSI får et særskilt ansvar for å fange opp fristsakene når de blir registrert, men også de to jourhavende på SO/BV-påtalegruppen får et særskilt ansvar for disse sakene når de registreres.

Liggetid unngås i de alvorligste sakene ved at de har høyest prioritet, og ved overtidsaksjoner så skal de mest prioriterte sakene avgjøres først, frist – alvorlighet – alder.

10. ARBEID OG PRIORITERING AV NETTOVERGREPSSAKER

Internettrelaterte overgrepssaker prioriteres der hvor saken anses for å være alvorlig og har et stort omfang. Det skjer imidlertid at disse sakene også blir satt midlertidig til side på grunn av andre saker med TA eller andre mer alvorlige saker. Buskerud har pågående en stor nettrelatert sak, og både Telemark og Vestfold har hatt enkeltsaker, men disse har ikke vært like omfattende som man har sett i andre distrikt. Etterretning ved FEE skal utarbeide et kunnskapsgrunnlag om omfang av fildeling og trender på området, og denne antas å være ferdigstilt innen utgang av 2. tertial 2018. Det blir et viktig grunnlag for videre satsing på området. Det vurderes å etablere et prosjekt/miljø som skal jobbe dedikert med internettrelaterte overgrepssaker.

11. ARBEID OG PRIORITERING AV KRIMINALITET I UNGDOMSMILJØ AV TYPEN DELING AV SEKUALISERTE BILDER OG FILMER

Det er god dialog med forebyggende /ungdomsetterforskere som stort sett har håndtert disse sakene. I de mest alvorlige tilfellene har sakene blitt etterforsket av SO-miljøene.

12. ANTALL RETTSDAGER I 2018

Aktorater for perioden fra januar til og med april 2018:

SOBV	Totalt
Antall rettsdager	
Hovedforhandlinger (sum antall dager)	38
Fengslingsmøter (sum antall dager)	33
Andre rettsmøter * (sum antall dager)	17
Totalt antall rettsdager **	86
Oppnevningssaker	
Antall oppnevningssaker	11
Antall rettsdager -oppnevningssaker**	22
Tilrettelagte avhør (SO/TA)	197

13. KRIMINALITETSUTVIKLINGEN

Sakstrekket som ble bestemt ved opprettelse av Felles enhet for påtale 1. september 2017, er slik:

A. Saker etter straffeloven kapittel 26, seksuallovbrudd.

B. Saker som gjelder "vern av den personlige frihet" kode 1651 – 1689 og

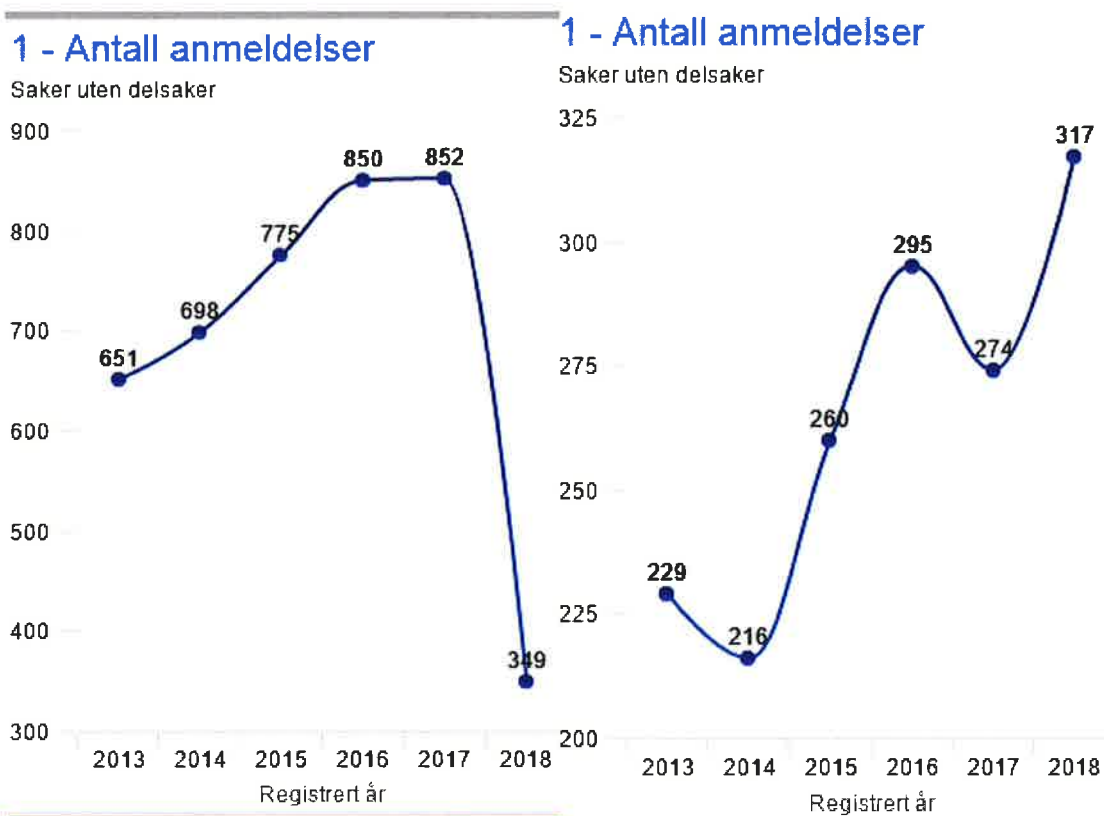
"Voldslovbrudd" kode 1751 – 1778, hvor barn er fornærmet eller vitner under 18 år, og volden faller inn under begrepet "vold i nære relasjoner".

Med et slik saktrekk hadde påtalegruppe seksuelle overgrep og barnevold følgende anmeldte saker (PAL for Strasak):

ÅR/SAKSTYPE	SO	BV	Totalt
2016	902	923	1825
2017	881	954	1838
2018 (inkl. april)	309	361	670

(Tallene på barnevold har feilmarginer da man kun får søkt på antall forhold, og ikke antall saker. Det vil si at en sak med tre fornærmede medfører tre forhold, og ikke en sak.)

I punkt 13 til 15 benyttes "Monitor" for å vise trendene. Monitor tar ikke utgangspunkt i seksjonens saktrekk. Monitor benytter seg av større kategorier som sedelighet generelt og familievold generelt. Monitor benytter seg ikke av kategorien barnevold, slik at her må man benytte den generelle kategorien familievold. Her tas også voksenden med, og man mangler en rekke statistikkgrupper hvor fornærmede er under 18 år. Det er videre alltid en liten nyanseforskjell på antall anmeldte saker når man sammenligner årstall og tall HIA (hittil i år).

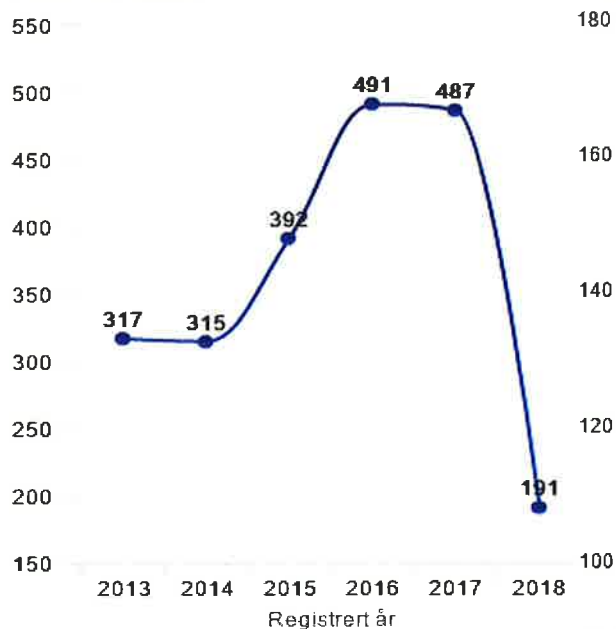

Antall anmeldelser har økt markant fra 2013 til 2017 (2013 til 2017 årstall, 2018 hittil i år). En trend man også finner på det nasjonale plan. Hvis man sammenligner 2018 tallene (HIA – hittil i år) med samme periode for tidligere år – grafen til høyre, ser man at den stigende trenden på antall anmeldelser fortsetter.

Sammenligner man kun seksuell omgang barn 14-16 år, seksuell handling barn under 16 år, seksuell omgang/voldtekt barn under 14 år og voldtekt får man følgende resultat:

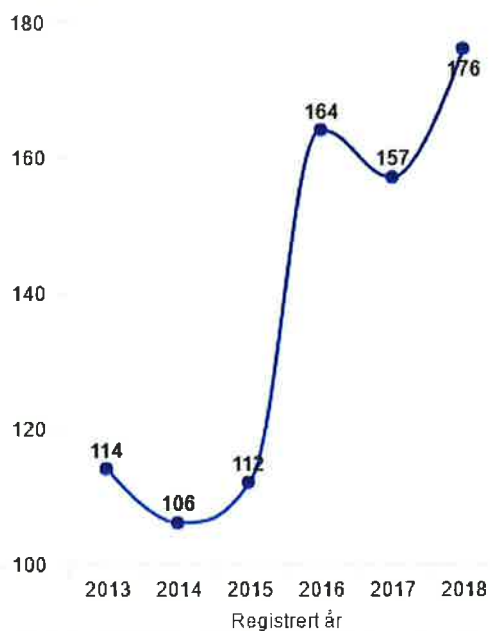
1 - Antall anmeldelser

Saker uten del saker

1 - Antall anmeldelser

Saker uten del saker

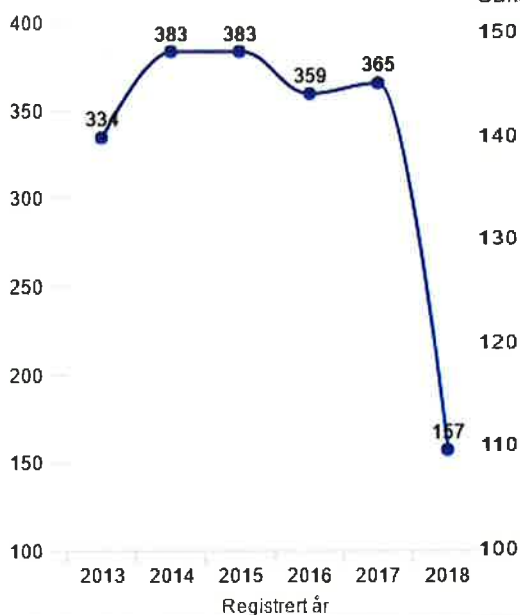

Sammenligning med tilsvarende periode i tidligere år - grafen til høyre.

Vold i nære relasjoner*:

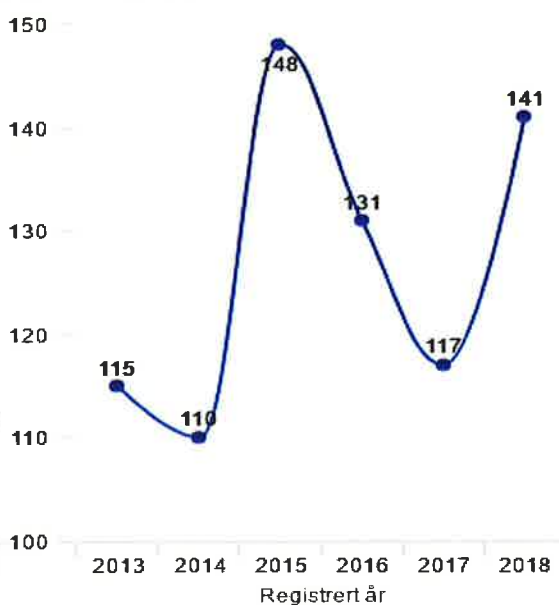
1 - Antall anmeldelser

Saker uten del saker

1 - Antall anmeldelser

Saker uten del saker

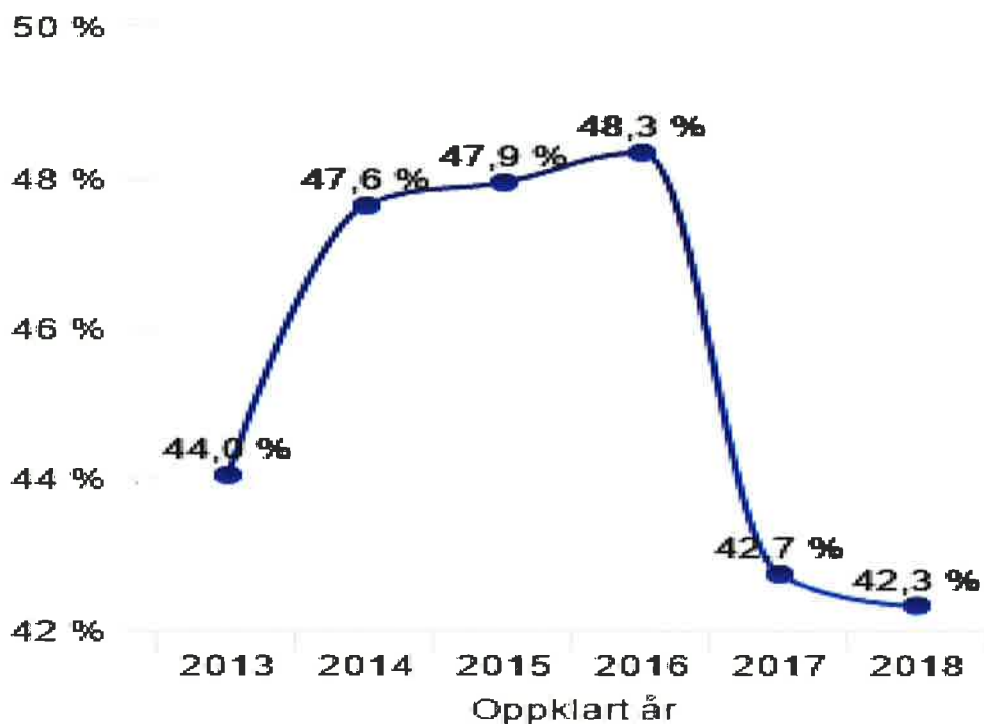

Sammenligning med tilsvarende periode i tidligere år – grafen til høyre

14. OPPKLARINGSPROSENT

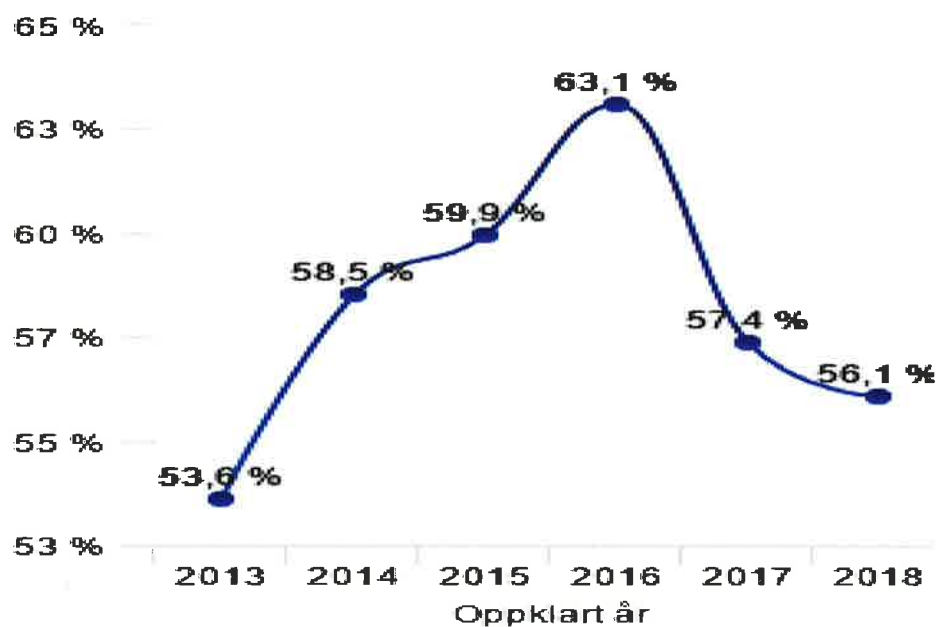
Oppklaringsprosent for alle sakene seksjonen trekker:

7 - Oppklaringsprosent

Oppklaringsprosent – kun seksuell omgang med barn 14-16 år, seksuell handling barn under 16 år, seksuell omgang/voldtekt barn under 14 år og voldtekt:

7 - Oppklaringsprosent

Nasjonale tall er 64 % oppklaring for seksuelle overgrep.

15. SAKSBEHANDLINGSTID

6 - Saksbehandlingstid

Statsadvokatens bemerkninger:

Saksbehandlingstiden øker og vil fortsette å øke mens restansene nedarbeides. Dette antas fra statsadvokatens side å være forbigående. Distriktet har tidligere ligget tett opp mot målet på 130 dager i voldtektssaker og statsadvokaten har en berettiget forventning om at saksbehandlingstiden vil gå ned når restansene er borte.

16. RESTANSER

NAVN	0–6 mnd	6-12 mnd	12+mnd
Seksuelle overgrep	217	95	66 (81 pr. 1.1.18)
Barnevold	220	92	34 (64 pr. 1.1.18)

Påtalegruppen har klart å nedarbeide restansene de siste månedene. Bakgrunnen for dette er den nye organiseringen etter 1. januar 2018 og restanseaksjoner. Ved årsskifte var det 81 SO-saker og 64 BV-saker over 12 måneder. Den endrede organiseringen fra 1. mai 2018 vil trolig øke kapasiteten ytterligere.

Statsadvokatens bemerkninger:

Under møtet onsdag 23. mai 2018 fikk vi en gjennomgang av restansesituasjonen og særlig saker over 12 måneder. Som det fremgår ovenfor hadde seksjonen på inspeksjonstidspunktet 100 saker over 12 måneder, mot 145 ved årsskiftet. Dette viser at de grep som er tatt i forhold til bemanning og organisering fungerer. Nesten 1/3 av sakene over 12 måneder er nedarbeidet første tertial. Videre har statsadvokaten en klar oppfatning av at dette arbeidet pågår for fullt, sett i lys av at dette er saker som skal inn til oss for påtaleavgjørelse. Statsadvokaten er således ikke bekymret for at seksjonen fremover skal klare å håndtere dette på en god måte. Når det er sagt er det selvfølgelig uheldig at så mange av disse svært alvorlige sakene har blitt så vidt gamle. Vi kommer nærmere tilbake til det nedenfor under vår gjennomgang av saker.

17. D-LISTESAKER

SO: Totalt 376 (229 over 12 måneder)

BV (forhold): Totalt: 226 (111 over 12 måneder)

Mange feilmarginer. Saker som er stilt i bero er med. Det samme gjelder saker med rettskraftige dommer som ikke er saksavgjorte.

Statsadvokatens bemerkninger:

Seksjonen har relativt sett ikke mange saker på D-listene sine og det synes som om den har rimelig kontroll på disse sakene.

18. PRODUKSJON AV 040-KODER

Positive påtaleavgjørelser etter avgjørelsestidspunkt			
	2016	2017	2018
40 FORELEGG	41	28	15
41 SIKTELSE (TILSTÅELEDOM)	62	15	8
42 TILTALEBESLUTNING	210	191	183
43 PÅTALEUNNLATELSE	8	13	12
44 KONFLIKTRÅD	13	19	9
Totalsum	334	266	227

2018-tallene er pr 30. april, og er høye sammenlignet med de to foregående årene. En god del av forklaringen på dette var et nettovergrepskompleks på 70 saker som ble avgjort i januar i år.

Statsadvokatens bemerkninger:

Som bemerkt i forhold til restansenedarbeidelsen er det vårt inntrykk at det arbeides meget bra og at bemanning og organisering allerede ser ut til å gi den ønskede effekt.

STATSADVOKATENS GJENNOMGANG AV SAKER

Innledning:

I statsadvokatens gjennomgang har vi sett på og vurdert totalt 69 saker. Hovedinntrykket er at initialfasen er god, men at mange saker deretter blir liggende. Dette ser ut til å skyldes dels etterforskningen, men det fremstår som om flere av sakene har en uforholdsmessig lang saksbehandlingstid hos påtalejuristene. Videre er det vårt inntrykk at etterforskningsplanene ofte ikke oppfyller de krav til form og innhold som foreligger, og en kan stille spørsmål ved om dette har medvirket til at flere av sakene har blitt liggende for lenge. Vi har sett på de eldste sakene og det er svært bekymringsfullt at disse har en lang saksbehandlingstid, samt at det i visse tilfeller er noe vanskelig å forstå *hvorfor* saksbehandlingstiden har blitt såpass lang. Imidlertid, når det er sagt, er det samtidig statsadvokatens inntrykk at distriktet har god oversikt over disse sakene, gode planer/rutiner for å ta tak i sakene og evnen/viljen til å gjennomføre dette.

I forlengelsen av det ovennevnte finner vi grunn til å minne om retningslinjene fra POD som kom sommeren 2017 og som i det alt vesentligste tilsvarende det som fremgår av riksadvokatens brev av 8. november 2013. Dette bør være kjent for politiet, og vi legger til grunn at dere er kjent med dette, men finner det likevel hensiktsmessig å sitere følgende fra riksadvokatens brev:

"Voldtekt hører, som kjent, under riksadvokatens sentralt prioriterte områder, jf: riksadvokatens årlige mål- og prioriteringsrundskriv. I korthet innebærer det at sakene skal etterforskes raskt, målrettet og grundig, med tett påtalemessig oppfølging og gis forrang ved ressursknapphet. Det er politimestrenes ansvar at politidistriktene har rutiner og er organisert på en måte som sikrer at etterforskningen er optimal allerede fra første melding om voldtekt kommer til politiet. Tilsvarende må det være adekvate system som fanger opp feilprioriteringer og saksbehandlingsrutiner som hindrer forsvarlig fremdrift.

...

Selv om det er store variasjoner, er det fortsatt i dag for mange voldtektssaker som preges av lang tidsbruk og mangel på fremdrift. Hovedproblemet er ikke nødvendigvis at etterforskningen tar tid, det kan være både nødvendig og forsvarlig. Det bekymringsfulle er saker som blir liggende uten aktiv oppfølging, eller som regelrett stopper opp av uforklarlige grunner. For fornærmede og mistenkte som venter på avklaring, er lang tidsbruk en åpenbar belastning. Unødig lang saksbehandlingstid kan dessuten gjøre det vanskeligere å oppklare saken, og vil normalt utgjøre en formildende omstendighet under straffutmålingen, slik at reaksjonen blir mindre streng enn den ellers burde vært. Det er regjeringens uttalte mål at flere skal anmelde seksualforbrytelser og vold i nære relasjoner, blant annet ved å styrke etterforskningen og redusere saksbehandlingstiden ved slike lovbrudd, jf. Prop. 1 S (2012 — 2013). Som ledd i dette arbeidet har riksadvokaten i årets mål- og prioriteringsrundskriv til politiet og statsadvokatene punkt VI nr. 3, gitt pålegg om bruk av etterforskningsplan i voldtektssaker. Formålet er i første rekke å bidra til bedre styring og kontroll med saksfremdriften fra meldingen kommer inn, til saken er klar for påtaleavgjørelse eller oversendelse til statsadvokaten med politiets innstilling. Riksadvokaten ber politidistriktene sørge for at det tas i bruk adekvate og hensiktsmessige etterforskningsplaner i voldtektssaker, med mindre saken er så oversiktlig at det fremstår som åpenbart unødvendig."

Fra retningslinjene punkt 4 – 7 hitsettes (tilgjengelig på KODE):

"Riksadvokaten har over tid uttrykt bekymring for kvaliteten i etterforskningen, og statsadvokatene har gjennom sine inspeksjoner påpekt at utarbeidelse og bruk av skriftlige etterforskningsplaner håndteres ulikt og mangelfullt. Mange av planene bar mer preg av å være en handlingslogg enn en etterforskningsplan.

Det økte fokuset rundt en mer målrettet plan for etterforskningen, har avdekket et behov for en mer lik praksis for å oppfylle de krav og anbefalinger som er gitt av riksadvokaten i rundskriv og brev.

Erfaringer tilsier at en etterforskningsplan vil bidra til struktur, notoritet og et helhetsbilde som er avgjørende for å lede og gjennomføre en krevende etterforskning i et bredt spekter av saker.

FORMKRAV TIL ETTERFORSKNINGSPLANEN

Etterforskningsplanen skal være skriftlig, og det forutsettes at politiet tar i bruk tilgjengelig prosjektstyringsverktøy som sikrer notoritet og understøtter evalueringer og etterfølgende gjennomgang av sakene.

Brukt på riktig måte oppfyller prosjektmodulen i Indicia de krav som er satt til en etterforskningsplan.

Etterforskningsplanen er et internt arbeidsdokument, og ikke en del av «sakens dokumenter». Se Politiregisterforskriften § 26-2.

Alle etterforskningsplaner av noe størrelse må være skriftlige for å sikre notoritet og tilgjengelighet for alle som deltar i etterforskningen.

NÅR PLANEN SKAL UTARBEIDES

Etterforskningsplanen utarbeides så snart som mulig etter at anmeldelsen er mottatt, eller politiet selv har opprettet straffesak.

Etterforskningsplanen skal være et dynamisk og aktivt dokument som er gjenstand for oppdateringer, utvidelser og endringer, tilpasset utviklingen i den enkelte sak.

ANSVARLIG FOR UTARBEIDELSE

Påtaleansvarlig er ansvarlig for at planen blir opprettet, og må ha full tilgang til planen til enhver tid.

Etterforskningsplanen utarbeides i et nært samarbeid mellom påtaleansvarlig og politifaglig etterforskningsleder/hovedetterforsker. I praksis vil oppgaven med å skrive etterforskningsplanen være en oppgave for den politifaglige etterforskningslederen/hovedetterforskeren.

INNHold

Riksadvokaten har bevisst ikke detaljregulert kravene til form og innhold i etterforskningsplanene idet disse må tilpasses den enkelte sak, men som et minimum skal etterforskningsplanen inneholde følgende:

- 1) Ut i fra tilgjengelig informasjon skal det utarbeides hypoteser/alternative forklaringer som kan være aktuelle å undersøke i en bred etterforskning.
- 2) Aktuelle straffebud skal identifiseres opp imot hypotesene.
- 3) Påtalejuristen utarbeider sentrale bevistema opp mot aktuelle straffebud, dvs. hva man må etterforske med tanke på de ulike vilkårene i de straffebudene man mener er aktuelle slik at subjektive og objektive vilkår dekkes.
- 4) Deretter lages en oversikt over aktuelle etterforskingsskritt ut i fra bevistema, og disse prioriteres ut i fra det taktiske elementet i etterforskningen.
- 5) Det skal føres oversikt over hvem som skal gjøre hva og når, samt frist for når den enkelte oppgave skal være ferdigstilt. Om fristen ikke blir overholdt skal det være notoritet over grunnen til fristbruddet, og konsekvensene dette evt. vil få for saken.
- 6) Behov for ekstern dokumentasjon (analyserapporter, sakkyndighetsvurderinger, journaler mv.) må tas inn i etterforskningsplanen og følges opp.
- 7) Det skal settes en frist for når man forventer å være ferdig med saken, og det skal lages en oversikt over hvem som skal slutføre de avsluttende gjøremålene.
- 8) Det skal også fremgå av planen hvem som overtar ansvaret for den løpende saken dersom påtaleansvarlig, politifaglig etterforskningsleder eller hovedetterforsker får et lengre fravær. "

Saker under etterforskning som gjelder voldtekt av barn under 14 år (straffeloven 2005 §§ 299 flg.):

Vi gjennomgikk 18 av de 27 sakene vi fikk på listen som gjaldt voldtekt av barn u/14. Det bemerkes at det er særlig bekymringsfullt at disse sakene blir liggende.

I 14 av sakene var initialfasen god, tilfredsstillende i 3 av sakene og ikke tilfredsstillende i én sak.

Det forelå etterforskningsplan i 13 av sakene. Av disse 13 planene var kun én av god kvalitet og fire av tilfredsstillende kvalitet. I syv av sakene var det opprettet plan, men den var ikke i bruk etter opprettelsen.

Forøvrig vises til tilbakemelding på flere konkrete saker under den muntlige oppsummeringen.

Saker under etterforskning som gjelder voldtekt (straffeloven 2005 §§ 291-293):

Vi gjennomgikk og vurderte 28 saker innen denne sakskategorien, og hovedinntrykket er at etterforskningen har en god initialfase der bl.a. sporsikring, åstedsundersøkelse og relevante avhør foretas innen kort tid. Det er dog noen individuelle forskjeller mellom tidl. Vestfold, Telemark og Buskerud, men det endrer ikke det generelle inntrykket av at etterforskningens oppstart er adekvat.

Likevel viste flere av sakene en tendens til at etterforskningen deretter hadde en noe dårlig saksfremdrift, samt at flere saker hadde en for lang saksbehandlingstid hos påtalejuristen etter at etterforskningen var ferdig. Dette må sammenholdes med at det er et krav om å utforme og anvende etterforskningsplaner i disse sakene, som bl.a. skal inneholde frister for når man forventer å være ferdig med saken og en oversikt over hvem som skal slutføre de avsluttende gjøremålene. Det forelå etterforskningsplan i 17 av de 28 sakene statsadvokaten gjennomgikk. Imidlertid var det flere av etterforskningsplanene som ikke oppfylte de innholds krav som stilles, og således fremstod som mangelfulle.

Forøvrig vises til tilbakemelding på flere konkrete saker under den muntlige oppsummeringen.

Saker under etterforskning som gjelder overgrepsmateriale mot barn:

Vi gjennomgikk og vurderte 6 saker innen denne kategorien, og prioriterte da restansesakene. Vårt gjennomgående inntrykk var at sakene vi vurderte hadde en for lang saksbehandlingstid. Selv om disse sakene er krevende tidsmessig på grunn av store elektroniske/databeslag som skal gjennomgås, er det likevel vår oppfatning at sakene vi gjennomgikk hadde en for lang liggetid. I noen av sakene ble det beslaglagte datamaterialet gjennomgått relativt raskt under etterforskningen, men sakene var fremdeles ikke ferdigbehandlet og påtaleavgjort. Bakgrunnen for dette er uvisst for statsadvokaten, men kan tenkes å skyldes bl.a. den omfattende omorganiseringsprosess distriktet har vært gjennom.

Vi vil uansett bemerke at også disse sakene er viktige å prioritere, og at politiet i bl.a. et forbyggende henseende bør tilstrebe å avgjøre disse sakene fortløpende. Det er i utgangspunktet ikke et formelt krav om etterforskningsplaner for denne sakstypen, men politiet hadde likevel på en god måte utarbeidet slike planer for flere av sakene. Statsadvokaten nevner for ordens skyld at etterforskningsplaner bør selvsagt vurderes der det er tale om omfattende materiale / mistanke om større nettverk.

Forøvrig vises til tilbakemelding på flere konkrete saker under den muntlige oppsummeringen.

Saker under etterforskning hvor gjerningspersonen var under 18 år på gjerningstidspunktet:

Vi gjennomgikk og vurderte 5 av de eldste sakene tilhørende denne sakstypen. Generelt var inntrykket at det var noe vanskelig å få klarhet i hva som var årsaken til at disse sakene hadde blitt liggende, og dermed ikke påtaleavgjort.

Videre fremhever vi at det burde ha vært utarbeidet en etterforskningsplan også for disse sakene, om ikke annet for å ha tilstrekkelig notoritet omkring hvorfor saksbehandlingstiden har blitt for lang og omkring de beslutningene som har blitt tatt underveis i etterforskningen/påtalevurderingen. Dersom slik plan ikke opprettes, bør det i alle fall på annet vis sørges for notoritet hva gjelder sakens fremdrift. Dette har naturligvis betydning for de direkte impliserte parter (siktete, fornærmede m.m.), samt hva gjelder irretteføringen av saken og hvilken betydning saksbehandlingstiden skal tillegges.

Forøvrig vises til tilbakemelding på flere konkrete saker under den muntlige oppsummeringen.

Saker under etterforskning som gjelder vold i nære relasjoner:

Under vår gjennomgang av denne sakstypen ble det funnet restanser i flere alvorlige saker, og da restanser i form av at sakene var over 12 måneder gamle. Inntrykket vårt var at også disse sakene ofte hadde en god – til dels meget god – initialfase, men at sakene deretter tilsynelatende ble liggende ubehandlet. Det kan virke som om den lange saksbehandlingstiden skyldes kapasitetsproblemer hos den påtaleansvarlige juristen. Dette kan igjen tilskrives at arbeidet med administrering og gjennomføring av tilrettelagte avhør etter det opplyste har tatt en stor del av kapasiteten til påtalejuristene. Konsekvensen av dette kan være at fortløpende oppfølging av saker der man allerede har tatt tilrettelagte avhør og gjennomført etterforskning i initialfasen, blir vanskelig å håndtere for den enkelte jurist.

Videre er det statsadvokatens inntrykk at det utarbeides gode etterforskningsplaner i disse sakene som oppfyller form- og innholdskravene. Likevel kan det synes som om etterforskningsplanene ikke i tilstrekkelig grad følges opp etter at arbeidet i initialfasen, herunder tilrettelagte avhør, er gjennomført.

I forlengelsen av dette bemerkes at vi savner en eller annen form for notoritet når sakene oversendes til høyere påtalemyndighet for det tilfelle at saksbehandlingstiden har blitt lang, noe som også gjør seg gjeldende for de øvrige sakstypene vi har gjennomgått. Det vises her til ovennevnte redegjørelse.

Forøvrig vises til tilbakemelding på flere konkrete saker under den muntlige oppsummeringen.

Oppsummering av inspeksjonen:

Inspeksjonen er, som nevnt innledningsvis, den første embetet har hatt i ny organisasjon og for hele politidistriktet som sådan etter at vi overtok ansvaret for sakene fra Buskerud den 1. juli 2017. Tilsynet var derfor først og fremst ment som en orientering av hvordan seksjonen er organisert og innhenting av informasjon. Embetet er meget fornøyd med gjennomføringen av inspeksjonen og har etter dette lagt et godt grunnlag for videre oppfølging, herunder senere inspeksjoner og annen fagledelse, av seksjonen.

Vårt generelle inntrykk er at distriktet har engasjerte ledere både på overordnet og seksjonsnivå, samt mange dyktige og erfarne påtalejurister og etterforskere i seksjonen. Dette medfører at alt ligger til rette for at de mindre erfarne påtalejuristene og etterforskerne har muligheten til å utvikle seg og at man kan ha en fortløpende kompetanseoverføring innad i seksjonen. Det påpekes at seksjonen behandler mange alvorlige og prioriterte straffesaker der bl.a. påtalekompetansen tilligger statsadvokat/riksadvokat, og vi er derfor meget fornøyd med at politidistriktet har engasjerte og dyktige medarbeider i alle ledd siden det er svært viktig at også denne seksjonen fungerer optimalt.

Sør-Øst politidistrikt har vært, og er fortsatt, i en krevende omorganiseringsprosess. Mye tyder på at omorganiseringen har krevet mye av både ledelse og ansatte. I tillegg til å slå sammen fire politidistrikter til ett, med de konsekvenser dette har for organisasjonen, etableres helt nye enheter som ikke tidligere har eksistert i de opprinnelige distriktene. Det fremstår således som urealistisk å skulle forvente at straffesaksproduksjonen skal gå som normalt under en slik omfattende prosess. Det er på det rene at reformen som nå er gjennomført har krevd ikke ubetydelige ressurser og den tid som har blitt brukt på omorganiseringen, både direkte og indirekte, har gått ut over den arbeidstiden som kan brukes på politiarbeid og kan etter statsadvokatens oppfatning være med på å forklare at restansene har bygget seg opp.

Politidistriktet hadde i 2017 de beste resultatene i landet hva gjaldt gjennomføringen av tilrettelagte avhør, men måloppnåelsen har deretter utviklet seg i en negativ retning. I tillegg har som nevnt restansene bygget seg opp. Fristene som søkes overholdt i saker med tilrettelagt avhør kan synes å påvirke arbeidet med andre saker, herunder også videre etterforskningen av saker hvor det allerede er gjennomført tilrettelagt avhør. Likevel påpekes at seksjonen synes å være klar over problematikken, både hva gjelder tilrettelagte avhør og restanser, samt at man har gode planer/rutiner for å ta tak i dette og evnen/viljen til å endre den negative utviklingen.

Det vises i den forbindelse til at bemanningen av påtalegruppen tilknyttet seksjonen nå synes god, og at den er betydelig økt i forhold til antall jurister som arbeidet med disse sakene i distriktet tidligere. Videre synes organiseringen av påtalejuristene godt gjennomtenkt. Tidligere har det vært et problem at juristene har "løpt" fra TA-avhør til nye TA-avhør, uten tid til å arbeide med sakene i mellom. Den nye organiseringen tar sikte på å skjerme juristene 4 uker i en 8 ukers turnus, samtidig som det er god kapasitet til å gjennomføre TA-avhør. Statsadvokaten synes dette fremstår som et godt system, og har god tro på at dette vil gi gode resultater. Det blir også spennende å se om den nye arbeidsmodellen vil avhjelpe den tidligere skjeve ressursbruken hos påtale og dermed gi gode resultater hva gjelder nedarbeidelsen av restanser hos seksjonen. I dette arbeidet er det viktig at seksjonen bl.a. utformer og anvender etterforskningsplaner i saker der dette er påkrevet, som et verktøy for å ha en formålsrettet etterforskning med god fremdrift.

Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembeter har, på bakgrunn av det vi har sett under inspeksjonen, berettiget forventninger om at seksjon for seksualforbrytelser og vold mot barn vil levere gode resultater fremover.

Vi ser frem til neste inspeksjon og ønsker lykke til i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Anne M Katteland
Embetsleder

Anders Mandal Funnemark
Statsadvokat

Kopi:

Politiinspektør Kjell Johan Abrahamsen
Politiinspektør/Leder av Felles enhet for etterretning og etterforskning Lena Reif
Seksjonsleder spesialfag påtale Petter Solberg
Seksjonsleder Heidi Bechmann-Smerud
Riksadvokaten
POD